

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 593

2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkındaki Kanun Tasarısı ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm; Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/861)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md.

18/101 - 2002/03818

22 . 5 . 1987

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kültür ve Turizm Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 14.5.1987 tarihinde kararlaştırılan «2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Komisyonlarda ve Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ederim.

Turgut Özal
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Doğal ve kültürel varlıkların korunması, bakımı ve bizden sonraki nesillere aktarılabilmesi, bütün dünya ülkelerinde olduğu gibi yurdumuzda da önemli sorun haline gelmiş bulunmaktadır. Hızla değişen yaşam şartları, hızlı şehirleşme, nüfus artışı, doğal kaynakların giderek artan bir şekilde tahribi, endüstrileşme ve teknik gelişmeler, atalarımızdan kalan kültürel değerlerin korunmasında hızlı ve etkin tedbirler alınmasını zorunlu kılmaktadır.

1710 sayılı Eski Eserler Kanunu ile 5805 sayılı Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu Teşkiline ve Vazifelerine Dair Kanun ve 1741 sayılı Kanunun uygulanması sırasında çıkan aksaklıkların giderilmesi için Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu 2863 sayı ile 21 Temmuz 1983 tarihinde Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Ancak bu Kanunun uygulanmasından kısa bir süre geçmiş olmasına rağmen, özellikle taşınmaz kültür varlıkları ile ilgili konuların işleyişi ve ata yadigarı ile ilgili maddelerin getirdiği hükümler uygulamalarda bazı aksaklıklar getirmiştir.

Bu durumda, korunması gerekli kültür ve tabiat varlıkları ile ilgili olarak yürütülen işlemlerde çıkan sorunların çözülmesi için 2863 sayılı Kanun yeniden değerlendirilerek bu tasarı metni hazırlanmıştır.

Tasarı ile getirilen yenilik ve değişiklikler şu şekilde özetlenebilir :

Bu tasarı ile, Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu ve bölge kurullarınca yürütülen görevler yeniden değerlendirilerek bunların Koruma Yüksek Kurulu ile koruma kurulları tarafından yürütülmesi sağlanmıştır.

Koruma Yüksek Kurulunun ilke ve genel kararları alması ve koruma kurulları arasında koordinasyonu sağlaması, sayısı artırılacak koruma kurullarının ise bu ilke kararları doğrultusunda tescil, sit ve uygulama kararları alması sağlanarak, konuların ivedilikle çözümlenmesi amaçlanmıştır.

Korunması gerekli taşınmaz kültür varlıklarının korunması, onarılması ve kültürel amaçla değerlendirilmesi amacıyla, Bakanlığın görüşü alınmak üzere, belediyelere kamulaştırma yetkisi getirilmektedir.

2863 sayılı kanunda, yalnız I. ve II. grup tescilli taşınmaz kültür varlıkları için getirilen her türlü vergi, resim ve harçtan muafiyet, arkeolojik sit alanı ve doğal sit alanı olmaları nedeni ile üzerinde kesin inşaat yasağı olan parseller için de getirilmiştir.

Sit alanı içinde kalması nedeniyle, kesin inşaat yasağı getirilmiş parsel sahiplerinin mağdur olmamaları için, malikin başvurusu üzerine parselin başka bir hazine arazisi ile değiştirilmesi hükmü getirilmiştir.

Taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının bakım, onarım, restorasyon, muhafaza ve nakil işleri ile bu maksatla hazırlanacak projelerin yapılmasında işlerlik kazandırılması ve uygulamada çıkan aksaklıkların giderilmesi için, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun uygulanmayacağı hükme bağlanmıştır.

Etnoğrafik nitelikli kültür varlıklarının yurt içinde alımı, satımı ve devri serbest bırakılmakta, bu konuda yapılacak uygulamalara ilişkin bir yönetmelik hazırlanması hükme bağlanmıştır.

Osmanlı Padişahlarından Abdülmecid, Abdülaziz, II. Murat, II. Abdülhamid, V. Mehmet Reşat ve Vahidettin ve aynı çağda tedavül edilen altın sikkeler, kanun kapsamı dışında bırakılmış, bunların yurt içinde alımı ve satımı serbest hale getirilmiştir.

MADDELER GEREKÇESİ

Maddé 1. — «Değerlendirme» tanımı kapsamına, kültür ve tabiat varlıklarının kullanımı da dahil edilmiş, tasarıda geçen ifadelerin kısaltmaları belirtilmiştir.

Madde 2. — Bu madde ile korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının tespitlerinde göz önünde tutulacak hususlar, tespiti gerçekleştirecek kuruluşlar, tescil kararı ve bu kararın ilanı ile ilgili işlemlerin düzenlenmesi hükme bağlanmıştır.

Tespit sırasında yapıların tarih, sanat, bölge ve diğer özellikleri ile onarılabilmek, muhafaza etme şartlarının da değerlendirilmesi sonucunda; Devletin imkânları göz önünde tutularak, örnek durumda olan ve ait olduğu devrin özelliklerini yansıtan yeteri kadar eserin korunması gerekli kültür varlığı olarak belirlenmesi hükme bağlanmıştır.

Madde 3. — Taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarında yapılacak her çeşit inşai ve fiziki müdahale için Koruma Yüksek Kurulunun ilke kararlarına dayalı koruma kurullarının izninin alınmasının zorunlu olduğu hükme bağlanmıştır.

Madde 4. — Bu madde ile Vakıflar Genel Müdürlüğünün koruma ve değerlendirmede yetkili olduğu taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının açıklaması yapılmıştır.

Ayrıca 2863 sayılı Kanun kapsamındaki araştırma, kazı ve sondaj yapılan alanların korunmasının ve değerlendirilmesinin Bakanlığın yetkisinde olduğu hükme bağlanmıştır.

Madde 5. — Koruma amaçlı imar planında kültürel amaçlara ayrılan, korunması gerekli taşınmaz kültür varlıklarının kamulaştırma yetkisinin Bakanlıkça belediyelere verilebileceği hükme bağlanarak, koruma konusunda belediyelere imkân tanınmış ve yönlendirilmiştir.

Ancak Belediyelere devredilebilmesi için koruma kurullarının karar alması, Bakanlığın da devir işlemini uygun görmesi öngörülmüştür.

Belediyelerin koruma kurulları kararı ve Bakanlığın onayı çerçevesinde işlem yapmadığı tespit edildiğinde kamulaştırma yetkisinin elinden alınması hükme bağlanmıştır.

Sit alanı içinde kalması nedeniyle, kesin yapılanma yasağı getirilmiş parsel sahiplerinin mağdur olmamaları için malikin başvurusu üzerine parselin başka bir hazine arazisi ile değiştirilmesi hükme bağlanmıştır.

Madde 6. — Bu madde ile sit alanlarının koruma amaçlı planlamaları gerçekleştirilerek, bu alanlara çeşitli aktivitelerin getirilmesi ve bu alanların kentin birer yaşayan bölümü, kentten ayrılmayan bir parça olduğunun belirlenmesi amaçlanmıştır.

Ayrıca, belediyelerin bir yıl içinde koruma amaçlı imar planlarını gerçekleştirmelerinin sağlanması göz önüne alınmış ve madde yürürlükteki İmar Kanunu göz önüne alınarak yeniden değerlendirilmiştir.

Belediyelerin plan hazırlık safhasında gerektiğinde Bakanlıktan teknik yardım isteyebileceği hükmü getirilmektedir.

Madde 7. — Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile ilgili işlemlerin ivedilikle yürütülmesi için, daha önce Yüksek Kurulca verilen grup kararları ile uygulama kararları konusunda yetki, kuruma kurullarına verilmiştir.

Madde 8. — İstisnalar ve muafiyetler yeniden değerlendirilerek tek bir madde olarak düzenlenmiştir.

Taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının bakım, onarım, restorasyon, değerlendirme, muhafaza ve nakil işleri ile bu maksatla hazırlanacak projelerin yapılmasında işlerlik kazandırılması ve arkeolojik kazılarda kullanılacak aletlerin alımında uygulamada çıkan aksaklıkların giderilmesi için, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu ve değişikliklerinin bu konularda uygulanmayacağı hükme bağlanmıştır.

2863 sayılı Kanunda yalnız I. ve II. grup tescilli taşınmaz kültür varlıkları için getirilen her türlü vergi, resim ve harçtan muafiyet, arkeolojik sit alanı ve doğal sit alanı olmaları nedeni ile üzerinde kesin in-saat yasağı olan parseller içinde getirilmiştir.

Kültür varlıklarının korunması amacıyla tespit, proje, bakım, onarım, restorasyon kazı ve müzelerin güvenliği için dışarıdan getirilecek malzemelerin hertürlü vergi, resim ve harçtan muaf olacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 9. — Bu maddenin (a) bendinde jeolojik, tarih öncesi ve tarihi devirlere ait kültür ve tabiat varlıkları, (a) bendinin ikinci alt bendinde ise etnoğrafik nitelikli kültür varlıkları belirtilmekte, korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının neler olduğu açıklanmaktadır.

Böylece, 2863 sayılı Kanunun (a) bendi içerisinde yer alan ve uygulamada bazı karışıklıklara sebep olan «etnoğrafik» nitelikli kültür varlıklarının tanımına açıklık getirilmek istenmiştir.

Ayrıca son altı Osmanlı Padişahına ait sikkeler ile aynı çağdaki sikkelerin herhangi bir tescile tabi olmaksızın alımı, satımı için serbestlik getirilmektedir. Böylece bol miktarda bulunan bu sikkelerin gerçek ve tüzelkişiler tarafından değerlendirilmeleri esasa alınmaktadır.

Madde 10. — Etnoğrafik nitelikli kültür varlıklarının yurt içinde alımı, satımı ve devri serbest hale getirilmekte, ayrıca bu konuda yapılacak uygulamalara ilişkin bir yönetmelik hazırlanması hükme bağlanmıştır.

Ancak, bu tip eserler her ne suretle olursa olsun yurt dışına çıkarılmak istendiği takdirde, bunların yurt dışına çıkarılmaları Bakanlığa bağlı müzelerce veya gümrük kapılarında bulundurulacak ihtisas elemanlarınca incelenecek ve yurt dışına çıkması sakıncalı görülenler, değerlendirilmeleri yurt içinde yapılmak şartıyla sahiplerine iade edilebilecektir.

Böylece, etnoğrafik nitelikli kültür varlıklarına sahip olan pekçok yurttaşımızın eski eser kaçakçılığı gibi ağır bir suçla suçlanması ortadan kaldırılmış olacaktır. Bu tip eserlere sahip olanların bunları yurt dışına çıkarmaları, ayrıca bir düzen altına alınmaktadır.

Madde 11. — Taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile ilgili konuların daha hızlı ve sağlıklı yürütülmesi için Yüksek Kurulca ve bölge kurullarınca yürütülen görevler yeniden değerlendirilerek bunların Koruma Yüksek Kurulu ve koruma kurulları tarafından gerçekleştirilmesi sağlanmıştır.

Koruma Yüksek Kurulunun görevleri, ilkeleri belirlemek, koruma kurulları arasında gerekli koordinasyonu sağlamak ve uygulamada doğan genel sorunları değerlendirmek olarak hükme bağlanmıştır.

Ayrıca Koruma Yüksek Kurulunun çalışmalarına ilişkin hususlar belirtilmiştir.

Madde 12. — Koruma Yüksek Kurulunun teşkili yeniden değerlendirilerek, Başbakanlık ve ilgili Bakanlıkların temsilcilerinden ve Bakanlıkça koruma kurullarının başkanlarından seçilecek üyelere teşekkül ettirilmiştir.

Madde 13. — Koruma Yüksek Kurulu ve koruma kurulları üyelerinin süreleri ile ilgili hususlar belirlenmiş olup, üyelere huzur hakkı verilmesi hükme bağlanmıştır.

Madde 14. — Koruma kurullarının görevleri belirlenmiş ve kurulların çalışmaları ile ilgili hususlar hükme bağlanmıştır.

Madde 15. — Koruma Kurullarının sayılarının artırılacağı göz önüne alınarak koruma kurulu üyelikleri yeniden değerlendirilmiş ve mahallî idarelerin de temsilcilerinin kurula üye olarak katılmaları sağlanmıştır.

Madde 16. — Bu madde ile, kanunda geçen bölge kurulları ve Yüksek Kurul ifadelerinin yerine, Koruma Yüksek Kurulu ve koruma kurulları ifadesinin kullanılacağı maddeler belirtilmiştir.

Madde 17. — Bu Kanunla kurulması öngörülen kurullar teşkil edilinceye kadar, 2863 sayılı Kanunla kurulan kurulların görevlerine devam edecekleri ve tasarı ile önerilen yönetmeliklerin altı ay içinde çıkarılması, mevcut yönetmeliklerin bu kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 18. — Yürürlükten kaldırılan maddeler belirtilmiştir.

Madde 19., 20. — Bu maddeler yürürlükte ve yürürlük hükümlerini ihtiva etmektedir.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Bayındırlık, İmar, Ulaştırma
ve Turizm Komisyonu
Esas No. : 1/861
Karar No. : 10

12 . 6 . 1987

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Komisyonumuza havale buyurulan «2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkındaki Kanun Tasarısı» Komisyonumuzun 11.6.1987 tarihli toplantısında; Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Mesut Yılmaz ve Bakanlık danışmanları, Bayındırlık, Maliye Bakanlıkları temsilcileriyle Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün de iştirakiyle görüşülüp incelenmiştir.

Bilindiği üzere ülkemizde doğal ve kültürel varlıkların korunması ve bakımı önemli sorun haline gelmiştir. Bu sorunların hafifletilmesi bakımından tasarıyla Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu ve Bölge Kurullarınca yürütülen görevler yeniden değerlendirilerek bunların Koruma Yüksek Kurulu ile Koruma Kurulları tarafından yürütülmesi sağlanmış, bu nedenle korunması gerekli taşınmaz kültür varlıklarının korunması, onarılması ve kültürel amaçla değerlendirilmesi maksadıyla, Bakanlığın uygun görüşü alınmak üzere, belediyelere kamulaştırma yetkisi getirilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde yapılan müzakereler tamamlandıktan sonra maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1, 2, 3 ve 4 üncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 5 inci maddesiyle 2863 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin (a) bendine bir alt bent ile metne (f) bendi eklenmesi ayrıca (e) bendi de değiştirilmek istenmektedir. Eklenmek istenen (f) bendinin dördüncü satırındaki «taşınmaz mal» ibaresinin açıkça ne olduğunun belirtilmesi gayesiyle tasarı metninden çıkarılmış yerine «bina, tesis» ibaresi konulmak suretiyle değiştirilmiş ve madde bu şekli ile Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 6 ncı maddesiyle değiştirilmek istenen 2863 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin 2 nci satırında «doldurur.» kelimesinden sonra «yapılanma hakları ile ilgili müktesep haklar yönetmelikle belirlenir.» cümlesi madde metnine önerge ile ilave edilmiş, madde bu şekli ile Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Tasarının 7 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 8 inci maddesiyle 2863 sayılı Kanunun 21 inci maddesi değiştirilmek istenmektedir. Maddenin son fıkrasının 1 inci satırında «işleri» kelimesinden sonra «Belediye Gelirleri Kanunu gereğince alınacak vergi, harç ve harcamalara katılma paylarından müstesnadır.» cümlesi Komisyonumuzca ilave edilmiş, burada kültür varlıklarında yapılan onarım ve inşaat işlerinden alınacak vergi ve harç ve katılma paylarına açıklık getirilmiş ve madde bu şekli ile Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Tasarının 9, 10, 11, 12 nci maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 13 üncü maddesiyle, 2863 sayılı Kanunun 55 inci maddesi değiştirilmek istenmektedir.

Değiştirilmek istenen 55 inci maddenin 3 üncü satırında yazının hatasından dolayı «Koruma Yüksek Kurulunun» şeklinde yazılan ibare «Koruma Kurullarının» olarak düzeltilmiş, dördüncü satırdaki bu kurullara seçilen üyelerin üyelik müddetleri de az görüldüğünden üç yıldan beş yıla çıkarılmış, son fıkranın 1 inci satırına doğru üyelere verilecek huzur hakkının Maliye ve Gümrük Bakanlığının görüşünün alınarak tespiti yerine bu görüşün her zaman müspet olamayacağını dikkate alan Komisyonumuz tespitinde uygun olma şartının tasarı metnine dahil edilmesi maksadıyla «Maliye ve Gümrük Bakanlığının» ibaresinden sonra «uygun» kelimesini ilave etmiş ve madde değişik bu şekli ile Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 14 üncü maddesiyle 2863 sayılı Kanunun 57 inci maddesi değiştirilmek istenmektedir.

Değiştirilmek istenen 55 inci maddenin (d) bendinin birinci satırında koruma amaçlı imar planlarında yapılacak değişikliklere açıklık getirmek maksadıyla «revizyonlarını» kelimesi metinden çıkarılmış, yerine «her türlü değişikliklerini» ibaresi ilave edilmiş, yine aynı maddenin (g) bendinin son satırında diğer bentlerin son kelimesiyle uyumu sağlamak maksadıyla «almaktır.» kelimesindeki «tır» çıkarılmış madde bu şekli ile Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 15 inci maddesiyle 2863 sayılı Kanunun 58 inci maddesi değiştirilmek istenmektedir.

Değiştirilmek istenen 58 inci maddenin (c) bendinin birinci satırında «ise» kelimesinden sonra «ilgili belediye başkanı veya teknik temsilcisi» ibaresi ilave edilmiş, aynı satırdaki «belediyece» kelimesi metinden çıkarılmış böylece belediye sınırları içindeki görüşülecek konularla ilgili toplantıya iştirak edecek elemanların teknik eleman olması sağlanmış, yine aynı fıkranın ikinci satırında «seçilecek» kelimesinden sonra gelen «bir» kelimesi metinden çıkarılmış, teknik elemanlarının adedinin tespiti valiliklere bırakılmış, madde bu değişikliklerle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Tasarının 16 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 17 nci maddesiyle 2863 sayılı Kanunun Geçici 3 üncü maddesi değiştirilmek istenmektedir.

Değiştirilmek istenen Geçici 3 üncü maddenin ikinci fıkrasının 1 inci satırındaki «altı ay» lık müddet işlerin süratlendirilmesi bakımından «dört ay» olarak tespit edilmiş ve madde bu şekli ile Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Tasarının 18, 19 ve 20 nci maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İşbu raporumuz havalesi gereğince Plan-Bütçe Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Behiç Sadi Abbasoğlu
İstanbul

Başkanvekili
Ayhan Uysal
Çanakkale

Sözcü
Hayrettin Elmas
İstanbul

Üye
Erdal Durukan
Adana

Üye
Hüseyin Barlas Doğu
Ankara

Üye
İsmail Saruhan
Ankara

Üye
Osman Esgin Tipi
Aydın
İmzada bulunamadı

Üye
Hilmi Nalbantoğlu
Erzurum
Muhafifim

Üye
Mehmet Kafkaslıgil
İstanbul
İmzada bulunamadı

Üye
Ahmet Büyükuğur
Kütahya
İmzada bulunamadı

Üye
İşlay Saygın
İzmir

Üye
Halis Soylu
Kars
İmzada bulunamadı

Üye
Mustafa Batgün
Kocaeli

Üye
Altınok Esen
Konya
İmzada bulunamadı

Üye
Ali Mazhar Haznedar
Ordu
Ekli gerekçe ile karşıyım

KARŞI OY YAZISI

2863 numaralı Kanundaki «Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu» ve Bölge Kurulları yerine «Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu» ve «Koruma Kurulları»nı ikame eden ve bunların görev, yetki ve oluşmalarını düzenleyen maddelerine konunun hassasiyeti ve önemi karşısında bu değişikliği güvenli bulmadığım için karşıyım.

A. Mazhar Haznedar
Ordu

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 1/861

Karar No. : 77

15 . 6 . 1987

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kültür ve Turizm Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulu tarafından 22.5.1987 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça önhavalesi uyarınca «Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu»nda görüşüldükten sonra Komisyonumuza havale edilen «2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı» Komisyonumuzun 15.6.1987 tarihinde yaptığı 112 nci birleşiminde ilgili Hükümet temsilcilerinin de katılmasıyla incelenip görüşüldü.

Doğal ve kültürel varlıkların korunması, bakımı ve bizden sonraki nesillere aktarılabilmesi, bütün dünya ülkelerinde olduğu gibi yurdumuzda da önemli bir sorun haline gelmiş bulunmaktadır. Zamanımızın hızla gelişen yaşam şartları, süratli şehirleşme, nüfus artışı, doğal kaynakların giderek artan bir şekilde tahribi, endüstrileşme ve teknik gelişmeler gibi faktörler sonucunda, atalarımızdan kalan kültürel değerlerin korunması için hızlı ve etkin tedbirlerin alınmasını zorunlu kılmaktadır.

Bilindiği gibi, «1710 Sayılı Eski Eserler Kanunu» ve «5805 Sayılı Gayri Menkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulunun Teşkiline Dair Kanun»un uygulanması sırasında ortaya çıkan aksaklıkların giderilmesi amacıyla «2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu» çıkartılmış, ancak bütün bu tedbirlere rağmen, taşınmaz kültür varlıkları ile ilgili konuların işleyişi ve ata yadigarı eserler ile ilgili maddelerin getirdiği hükümler uygulamada bazı aksaklıklara yol açmıştır. Tasarı ile, korunması gerekli kültür ve tabiat varlıklarıyla ilgili olarak yürütülen işlemlerde çıkan sorunların çözümlenmesine ilişkin yeni düzenlemeler öngörülmektedir.

Yapılan görüşmeler sonucunda, Hükümete yöneltilen sorulara gerekli bütün açıklayıcı bilgiler alındıktan sonra, Tasarının tümü Komisyonumuzca da benimsenerek Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu metni esas alınarak maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu metninin Çerçeve 1 inci maddesinin (b) fıkrasının (2) ve (3) numaralı bendlerinde yer alan «Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu» ibaresindeki «Taşınmaz» kelimesi metinden çıkartılmış, bu değişikliğe paralel olarak Çerçeve 11 ve 12 nci maddelerde de aynı düzenleme yapılmış; Çerçeve 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16 ve 17 nci maddeleri ile yürürlükten kaldırılan hükümleri kapsayan 18 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Ayrıca, Koruma Yüksek Kurulu ve koruma kurullarının teşkilatlanması maksadıyla, Bakanlar Kuruluna kadro ihdas ve iptal etme yetkisi veren bir hüküm Geçici Madde olarak metne eklenmiş, yürürlük ve yürütmeye ilişkin 19 ve 20 nci maddeler aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkanvekili <i>Fahrettin Kurt</i> Trabzon	Sözcü <i>Alaattin Fırat</i> Muş	Kâtip Üye <i>Kadir Demir</i> Konya
<i>A. Akgün Albayrak</i> Adana	<i>Mehmet Deliceoğlu</i> Adıyaman	<i>Hazım Kutay</i> Ankara
<i>Nabi Sabuncu</i> Aydın	<i>Hakkı Artukaslan</i> Bingöl	<i>A. Şamil Kazokoğlu</i> Bolu
<i>İlhan Aşkın</i> Bursa	<i>M. Memduh Gökçen</i> Bursa	C. Tayyar Sadıklar Çanakkale İmzada bulunamadı.
<i>Ünal Akkaya</i> Çorum	<i>Metin Yaman</i> Erzincan	<i>İlhan Aras</i> Erzurum
<i>Togay Gemalmaz</i> Erzurum	<i>M. Hayri Osmanlıoğlu</i> Gaziantep	<i>Murat Sökmenoğlu</i> Hatay
<i>İ Fevzi Yaman</i> Isparta	<i>Tülay Öney</i> İstanbul İmzada bulunamadı.	M. Turan Bayezit Kahramanmaraş İmzada bulunamadı.
Erol Ağagil Kırklarelli İmzada bulunamadı.	<i>Haydar Koyuncu</i> Konya	<i>Saffet Sert</i> Konya
<i>Ayhan Fırat</i> Malatya	Sümer Oral Manisa İmzada bulunamadı.	Fehmi Memişoğlu Rize İmzada bulunamadı.
	<i>İsa Vardal</i> Zonguldak	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkındaki Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 3 üncü maddesinin (a) fıkrasının (6) ncı bendi ile (b) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«(6) Değerlendirme»; Kültür ve Tabiat Varlıklarının teşhiri, tanzimi, kullanılması ve bilimsel yöntemlerle tanıtılmasıdır.

b) Kısıltmalar

1. «Bakanlık», Kültür ve Turizm Bakanlığını,

2. «Koruma Yüksek Kurulu»; Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunu,

3. «Koruma Kurulu»; Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunu,

ifade eder.»

MADDE 2. — 2863 sayılı Kanunun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 7. — Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının tespiti Bakanlıkça doğrudan doğruya veya diğer ilgili kurum ve kuruluşların uzmanlarının yardımlarından faydalanılarak yapılır.

Yapılacak tespitlerde, kültür ve tabiat varlıklarının tarih, sanat, bölge ve diğer özellikleri dikkate alınır. Devletin imkânları göz önünde tutularak, örnek durumda olan ve ait olduğu devrin özelliklerini yansıtan yeterli kadar eser, korunması gerekli kültür varlığı olarak belirlenir.

Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile ilgili yapılan tespitler koruma kurulu kararı ile tescil olunur.

Tespit ve tescil ile ilgili usuller, esaslar ve kıstaslar yönetmelikte belirtilir.

Vakıflar Genel Müdürlüğünün idaresinde veya denetiminde bulunan mazbut ve mülhak vakıflara ait taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları, gerçek ve tüzelkişilerin mülkiyetinde bulunan cami, türbe, kervansaray, medrese, han, hamam, mescit, zaviye, sebil, mevlevihane, çeşme ve benzeri korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının tespiti, envanterlenmesi Vakıflar Genel Müdürlüğünce yapılır.

Tescil kararlarının ilanı, tebliği ve tapu kütüğüne işlenmesi ile ilgili hususlar yönetmelikle düzenlenir.»

MADDE 3. — 2863 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 9. — Koruma Yüksek Kurulunun ilke kararları çerçevesinde koruma kurullarınca alınan kararlara aykırı olarak, korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarında, her çeşit inşaf ve fiziki müdahalede bulunmak, bunları yeniden kullanıma açmak veya kullanımlarını değiştirmek yasaktır. Onarım, inşaat, tesisat, sondaj, kısmen veya tamamen yıkama, kazı veya benzeri işler inşaf ve fiziki müdahale sayılır.»

MADDE 4. — 2863 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Vakıflar Genel Müdürlüğünün idaresinde veya denetiminde bulunan mazbut ve mülhak vakıflara ait taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile gerçek ve tüzelkişilerin mülkiyetinde bulunan cami, türbe, kervansaray, medrese, han, hamam, mescit, zaviye, mevlevihane, çeşme ve benzeri kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi koruma kurulları kararı alındıktan sonra, Vakıflar Genel Müdürlüğünce yürütülür.»

«Araştırma, kazı ve sondaj yapılan alanların korunması ve değerlendirilmesi Bakanlığa aittir.»

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE
TURİZM KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma
Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu
Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun
Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komis-
yonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komis-
yonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Ko-
misyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi Ko-
misyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma
Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu
Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkındaki
Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Var-
lıklarını Koruma Kanununun 3 üncü maddesinin (a)
fıkrasının (6) ncı bendi ile (b) fıkrası aşağıdaki şe-
kilde değiştirilmiştir.

«(6) «Değerlendirme»; Kültür ve Tabiat Varlıkla-
rının teşhiri, tanzimi, kullanılması ve bilimsel yöntem-
lerle tanıtılmasıdır.

b) Kısaltmalar.

1. «Bakanlık»; Kültür ve Turizm Bakanlığını,
2. «Koruma Yüksek Kurulu»; Kültür ve Tabiat
Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunu,
3. «Koruma Kurulu»; Kültür ve Tabiat Varlıkla-
rını Koruma Kurulunu,
İfade eder.»

MADDE 2. — Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve
Turizm Komisyonu metninin 2 nci maddesi aynen
kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Tu-
rizm Komisyonu metninin 3 üncü maddesi aynen ka-
bul edilmiştir.

MADDE 4. — Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve
Turizm Komisyonu metninin 4 üncü maddesi aynen
kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 5. — 2863 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin (a) bendine aşağıdaki alt bent ile (f) bendi eklenmiş ve (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Koruma amaçlı imar planında kültürel amaçlara ayrılan tescilli yapıların, bu amaçla onarılıp değerlendirilmesi kaydıyla koruma kurullarının kararı ve Bakanlığın tasdiki ile belediyelerce kamulaştırılması yapılabilir. Maksadına uygun kamulaştırma yapılmadığı tespit edildiği takdirde yetki geri alınır.»

«e) Kamulaştırma işlemleri, bu Kanun hükümleri ile 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerine göre yapılır.»

«f) Sit alanı olması nedeni ile kesin inşaat yasağı getirilmiş korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının bulunduğu parseller, malikinin başvurusu üzerine bir başka hazine arazisi ile değiştirilebilir. Üzerinde taşınmaz mal var ise malikinin başvurusu üzerine rayiç bedeli 2942 sayılı Kanunun 11 inci maddesi hükümlerine göre belirlenerek ödeme yapılır.

Bu hükümle ilgili usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.»

MADDE 6. — 2863 sayılı Kanunun 17 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 17. — Bir alanın koruma kurulunca sit olarak ilanı, bu alandaki imar planı uygulamasını durdurur. Koruma amaçlı imar planı yapılıncaya kadar, koruma kurulu tarafından bir ay içinde geçiş dönemi yapı şartları belirlenir. İlgili valilikler ve belediyeler anılan koruma amaçlı, imar planını en geç bir yıl içinde koruma kuruluna değerlendirmek üzere vermek zorundadırlar.

Koruma kurulunca uygun görülerek, belediye veya valilikçe, onaylanan koruma amaçlı imar planının yürürlüğe girmesi ile geçiş dönemi yapı şartları ayrıca karar almaya gerek kalmadan kalkar.

Koruma amaçlı imar planlarının, korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları bakımından kısmen değiştirilmesi; ilgili kuruluşlarca gerekli görüldüğü ve bu hususta koruma kurulu kararı alındığı takdirde, koruma kurulu ilgili belediyeye ve ayrıca ilgili kurum ve kuruluşlara yazı ile bildirir.

Değişiklik teklifi bu tebligattan sonra en geç bir ay içinde belediye meclisince karara bağlanır. Bu süre içinde gereken karar alınmadığı takdirde belediye meclisi kararına lüzum kalmaksızın koruma kurullarınca karara bağlanan hususlarda değişiklik teklifi kesinleşir.

Belediyeler plan hazırlık safhasında gerektiğinde Bakanlıktan teknik yardım isteyebilirler.»

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5. — 2863 sayılı Kanununun 15 inci maddesinin (a) bendine aşağıdaki alt bent ile (f) bendi eklenmiş ve (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Koruma amaçlı imar planında kültürel amaçlara ayrılan tescilli yapıların, bu amaçla onarılıp değerlendirilmesi kaydıyla koruma kurullarının kararı ve Bakanlığın tasdiki ile belediyelerce kamulaştırılması yapılabilir. Maksadına uygun kamulaştırma yapıldığı tespit edildiği takdirde yetki geri alınır.»

«e) Kamulaştırma işlemleri, bu Kanun hükümleri ile 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerine göre yapılır.»

«f) Sit alanı olması nedeni ile kesin inşaat yasağı getirilmiş korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının bulunduğu parseller, malikinin başvurusu üzerine bir başka hazine arazisi ile değiştirilebilir. Üzerinde bina, tesis var ise malikinin başvurusu üzerine rayiç bedeli 2942 sayılı Kanunun 11 inci maddesi hükümlerine göre belirlenerek ödeme yapılır.

Bu hükümle ilgili usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.»

MADDE 6. — 2863 sayılı Kanununun 17 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 17. — Bir alanın koruma kurulunca sit olarak ilanı, bu alandaki imar planı uygulamasını durdurur. Yapılanma hakları ile ilgili müktesep haklar yönetmelikle belirlenir. Koruma amaçlı imar planı yapılıncaya kadar, koruma kurulu tarafından bir ay içinde geçiş dönemi yapı şartları belirlenir. İlgili valilikler ve belediyeler anılan koruma amaçlı imar planını en geç bir yıl içinde koruma kuruluma değerlendirmek üzere vermek zorundadırlar.

Koruma kurulunca uygun görülerek, belediye veya valilikçe, onaylanan koruma amaçlı imar planının yürürlüğe girmesi ile geçiş dönemi yapı şartları ayrıca karar almaya gerek kalmadan kalkar.

Koruma amaçlı imar planlarının, korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları bakımından kısmen değiştirilmesi; ilgili kuruluşlarca gerekli görüldüğü ve bu hususta koruma kurulu kararı alındığı takdirde, koruma kurulu ilgili belediyeye ve ayrıca ilgili kurum ve kuruluşlara yazı ile bildirir.

Değişiklik teklifi bu tebligattan sonra en geç bir ay içinde belediye meclisince karara bağlanır. Bu

(Planı ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5. — Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu metninin 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu metninin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 7. — 2863 sayılı Kanunun 18 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 18. — Korunması gerekli taşınmaz kültür varlıklarının gruplandırılması, maliklerinin müracaat tarihinden itibaren üç ay içinde koruma kurulunca yapılır, Gruplandırılan taşınmaz kültür varlıkları, tapu kütüğünün beyanlar hanesine kaydedilir. Gruplandırma yapılmadıkça, onarım ve yapı esasları belirlenemez.

Mahallî idareler, taşınmaz kültür varlığı parselinde, ek veya eklenti suretiyle yapılacak veya yeni inşa edilecek yapılara ait koruma kurulunca verilen kararlarda veya onaylanmış kültür varlığı projelerinde değişiklik yapamazlar. Ancak, inşa edilecek yapının fen ve sağlık şartlarının mevzuata uygunluğunu kontrol ederler.

Korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı parselleri, taşınmaz kültür varlıklarının mahiyetine tesir edecek şekil ve surette ayrılamaz ve birleştirilemez.»

MADDE 8. — 2863 sayılı Kanunun 21 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«İstisnalar ve Muafiyetler

Madde 21. — Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarının bakım, onarım, restorasyon, değerlendirme, muhafaza ve nakil işleri ile bu maksatla hazırlanacak projelerin yapılması ve arkeolojik kazılarda kullanılacak aletlerin alımı hakkında 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu uygulanmaz.

Birinci fıkranın uygulanmasına dair usul ve esaslar bir yönetmelikle belirlenir.

Tapu kütüğüne «Korunması gerekli taşınmaz kültür varlığıdır» kaydı konulmuş olan ve I inci ve II nci grup olarak gruplandırılmış bulunan taşınmaz kültür varlıkları ile, arkeolojik sit alanı ve doğal sit alanı olmaları nedeniyle üzerlerine kesin yapılanma yasağı getirilmiş taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları olan parseller her türlü vergi, resim ve harçtan muafıdır.

Kültür varlıklarının korunması maksadıyla tespit, proje, bakım, onarım, restorasyon ve kazı ile müzelerin güvenliği için kullanılmak şartıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Millî Savunma Bakanlığı, Bakanlıkça ve Vakıflar Genel Müdürlüğüne dışardan getirilecek her türlü araç, gereç, makine, teknik malzeme ve kimyevi maddeler ile altın ve gümüş varak her türlü vergi, resim ve harçtan muafıdır.

Koruma kurulları kararına uygun olarak bu taşınmaz kültür varlıklarında yapılan onarım ve inşaat işleri her türlü vergi, resim ve harçtan muafıdır.»

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

süre içinde gereken karar alınmadığı takdirde belediye meclisi kararına lüzum kalmaksızın koruma kullarınca karara bağlanan hususlarda değişiklik teklifi kesinleşir.

Belediyeler plan hazırlık safhasında gerektiğinde Bakanlıktan teknik yardım isteyebilirler.»

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — 2863 sayılı Kanununun 21 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«İstisnalar ve Muafiyetler

Madde 21. — Taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının bakım, onarım, restorasyon, değerlendirme, muhafaza ve nakil işleri ile bu maksatla hazırlanacak projelerin yapılması ve arkeolojik kazılarda kullanılacak aletlerin alımı hakkında 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu uygulanmaz.

Birinci fıkranın uygulanmasına dair usul ve esaslar bir yönetmelikle belirlenir.

Tapu kütüğüne «korunması gerekli taşınmaz kültür varlığıdır» kaydı konulmuş olan ve I inci ve II inci grup olarak gruplandırılmış bulunan taşınmaz kültür varlıkları ile, arkeolojik sit alanı ve doğal sit alanı olmaları nedeniyle üzerlerine kesin yapılanma yasası getirilmiş taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları olan parseller her türlü vergi, resim ve harçtan muafır.

Kültür varlıklarının korunması maksadıyla tespit, proje, bakım, onarım, restorasyon ve kazı ile müzelerin güvenliği için kullanılmak şartıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Millî Savunma Bakanlığı, Bakanlıkça ve Vakıflar Genel Müdürlüğüne dışarıdan getirilecek her türlü araç, gereç, makine, teknik malzeme ve kimyevî maddeler ile altın ve gümüş varak, her türlü vergi, resim ve harçtan muafır.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 7. — Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu metninin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu metninin 8 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 9. — 2863 sayılı Kanununun 23 üncü maddesinin (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«a) Jeolojik, tarih öncesi ve tarih devirlere ait, jeoloji, antropoloji, prehistorya, arkeoloji ve sanat tarihi açılarından belge değeri taşıyan ve ait oldukları dönemin sosyal, kültürel, teknik ve ilmi özellikleri ile seviyesini yansıtan her türlü kültür ve tabiat varlıkları;

Her çeşit hayvan ve bitki fosilleri, insan iskeletleri, çakmak taşları (sleks), volkan camları (obsidyen), kemik veya madeni her türlü aletler, çini, seramik, benzeri kab ve kacaklar, heykeller, figürinler, tabletler, kesici, koruyucu ve vurucu silahlar, putlar, (ikon), cam eşyalar, süs eşyaları (hülliyyat), yüzük taşları, küpeler, iğneler, askılar, mühürler, bilezik ve benzerleri, maskeler, taçlar, (diadem), deri, bez, papirus, parşümen veya maden üzerine yazılı veya tasvirli belgeler, tartı araçları, sikkeler, damgalı veya yazılı levhalar, yazma veya tezhipli kitaplar, minyatürler, sanat değerine haiz gravür, yağlıboya veya suluboya tablolar, muhallefat (religü'ler) nişanlar, madalyalar, çini, toprak, cam, ağaç, kumaş ve benzeri taşınır eşyalar ve bunların parçaları,

Halkın sosyal hayatını yansıtan, insan yapısı araç ve gereçler dahil, bilim, din ve mihaniki sanatlarla ilgili etnoğrafik nitelikteki kültür varlıkları.

Osmanlı Padişahlarından Abdülmecit, Abdülaziz, V. Murat, II. Abdülhamit, V. Mehmet Reşat ve Vahidettin'e ait ve aynı çağdaki sikkeler, bu Kanuna göre tescile tabi olmaksızın yurtiçinde alınıp satılabilirler.

Bu madde kapsamına girmeyen sikkeler bu Kanunun genel hükümlerine tabidir.»

MADDE 10. — 2863 sayılı Kanununun 24 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 24. — Devlet malı niteliğini taşıyan korunması gerekli taşınır kültür ve tabiat varlıklarının Devlet elinde ve müzelerde bulundurulması ve bunların korunup değerlendirilmeleri Devlete aittir. Bu gibi varlıklardan gerçek ve tüzelkişilerin ellerinde bulunanlar, değeri ödenerek Bakanlık tarafından satın alınabilir.

23 üncü maddenin (a) bendinde belirtilen etnoğrafik mahiyetteki kültür varlıklarının yurt içinde alımı, satımı ve devri serbesttir. Alımı, satımı serbest bırakılacak etnoğrafik eserlerin hangi devirlere ait olacağı ve diğer nitelikleri ile kayıt ve tescil şartları bir yönetmelikle belirlenir.

Millî Mücadele ve Türkiye Cumhuriyeti Tarihi ve Atatürk'e ait korunması gerekli taşınır kültür varlıkları, Bakanlık, Millî Savunma Bakanlığı veya Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu'na satın alınabilir.

Ancak, bu tip eserlerden her ne suretle olursa olsun yurt dışına çıkarılacakların kontrolü, Bakanlığa bağlı müzelerce yapılabileceği gibi bazı gümrük çıkış kapılarında bulundurulacak ihtisas elemanlarınca da yapılabilir. Hangi kapılarda ihtisas elemanı bulundurulacağı bir yönetmelikle belirlenir.

Yapılan kontrol sonunda bu tip eserlerden yurt dışına çıkmasında sakınca görülenler tespit edilerek değerlendirilmeleri yurt içinde yapılmak şartıyla, sahiplerine iade edilirler.

Bu madde de belirtilen ve alım, satımı serbest bırakılan eserlerde Devletin rüçhan hakkı mahfuzdur»

MADDE 11. — 2863 sayılı Kanununun Beşinci Bölümünün adı ile 51 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu ile Koruma Kurulları»

«Kuruluş, Görev, Yetki ve Çalışma Şekli

Madde 51. — Yurt içinde bulunan ve bu Kanun kapsamına giren korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile ilgili hizmetlerin bilimsel esaslara göre yürütülmesini sağlamak üzere, Bakanlığa bağlı «Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu» ile Bakanlıkça belirlenecek bölgelerde «Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulları» kurulur.

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Koruma kurulları kararına uygun olarak bu taşınmaz kültür varlıklarında yapılan onarım ve inşaat işleri Belediye Gelirleri Kanunu gereğince alınacak vergi, harç ve harcamalara katılma paylarından müstesnadır.»

MADDE 9. — Tasarının 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Tasarının 10 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Tasarının 11 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 9. — Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu metninin 9 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu metninin 10 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — 2863 sayılı Kanunun Beşinci Bölümünün adı ile 51 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu ile Koruma Kurulları»

«Kuruluş, Görev, Yetki ve Çalışma Şekli

Madde 51. — Yurtiçinde bulunan ve bu Kanun kapsamına giren korunması gerekli taşınmaz kültür

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun görev ve yetkileri şunlardır;

a) Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının korunması ve restorasyonu ile ilgili işlerde uygulanacak ilkeleri belirlemek,

b) Koruma kurulları arasında gerekli koordinasyonu sağlamak,

c) Uygulamada doğan genel sorunları değerlendirerek görüş vermek suretiyle, Bakanlığa yardımcı olmak, Koruma Yüksek Kurulu yılda en az iki defa toplanır. Bakanlık gerekli gördüğünde kurulu olağanüstü toplantıya çağırır.

Koruma Yüksek Kurulu salt çoğunlukla toplanır, toplantıya katılan üyelerin en az dörtte üçünün oyları ile karar verilir.

Koruma Yüksek Kurulunun çalışma usul ve esasları ile diğer hususlar bir yönetmelikle düzenlenir.»

MADDE 12. — 2863 sayılı Kanunun 53 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Koruma Yüksek Kurulu Üyeliği

Madde 53. — Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu aşağıda belirtilen üyelerden oluşur.

Üyeler;

1. Bakanlık Müsteşarı,
 2. Başbakanlık Müsteşar Yardımcısı,
 3. Bakanlığın İlgili Müsteşar Yardımcısı,
 4. Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürü,
 5. Turizm Genel Müdürü,
 6. Bayındırlık ve İskân Bakanlığının İlgili Genel Müdürü veya Yardımcısı,
 7. Orman Genel Müdürü veya Yardımcısı,
 8. Vakıflar Genel Müdürü veya Yardımcısı,
 9. Koruma kurulları başkanlarından Bakanlıkça seçilecek altı üye,
- Koruma Yüksek Kurulunun başkanı, Bakanlık Müsteşarıdır.
Müsteşar bulunmadığı zaman yardımcısı kurula başkanlık eder.»

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ve tabiat varlıkları ile ilgili hizmetlerin bilimsel esaslara göre yürütülmesini sağlamak üzere, Bakanlığa bağlı «Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu» ile Bakanlıkça belirlenecek bölgelerde «Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulları» kurulur.

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun görev ve yetkileri şunlardır;

- a) Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının korunması ve restorasyonu ile ilgili işlerde uygulanacak ilkeleri belirlemek,
- b) Koruma kurulları arasında gerekli koordinasyonu sağlamak,
- c) Uygulamada doğan genel sorunları değerlendirerek görüş vermek suretiyle, Bakanlığa yardımcı olmak,

Koruma Yüksek Kurulu yılda en az iki defa toplanır. Bakanlık gerekli gördüğünde kurulu olağanüstü toplantıya çağırır.

Koruma Yüksek Kurulu salt çoğunlukla toplanır, toplantıya katılan üyelerin en az dörtte üçünün oyları ile karar verilir.

Koruma Yüksek Kurulunun çalışma usul ve esasları ile diğer hususlar bir yönetmelikle düzenlenir.»

MADDE 12. — 2863 sayılı Kanununun 53 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Koruma Yüksek Kurulu Üyeliği

Madde 53. — Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu aşağıda belirtilen üyelerden oluşur.

Üyeler;

1. Bakanlık Müsteşarı,
2. Başbakanlık Müsteşar Yardımcısı,
3. Bakanlığın İlgili Müsteşar Yardımcısı,
4. Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürü,
5. Turizm Genel Müdürü,
6. Bayındırlık ve İskân Bakanlığının İlgili Genel Müdürü veya Yardımcısı,
7. Orman Genel Müdürü veya Yardımcısı,
8. Vakıflar Genel Müdürü veya Yardımcısı,
9. Koruma kurulları başkanlarından Bakanlıkça seçilecek altı üye,

Koruma Yüksek Kurulunun başkanı, Bakanlık Müsteşarıdır.

Müsteşar bulunmadığı zaman yardımcısı Kurula başkanlık eder.»

MADDE 12. — Tasarının 12 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 13. — 2863 sayılı Kanununun 55 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Koruma Yüksek Kurulu ve Koruma Kurulu Üyeliğinin Sona Ermesi, Süresi ve Huzur Hakkı

Madde 55. — Koruma Yüksek Kurulu ve koruma kurullarındaki tabii üyelerin üyelikleri, kurumlarında-
daki görevleri süresince devam eder. Koruma Yüksek Kurulunun Yükseköğretim Kurumu tarafından seçilen
üyelerinin üyelikleri üç yıl sürelidir. Bu üyeler iki dönemi aşmamak şartıyla yeniden seçilebilirler.

Koruma Yüksek Kurulu ve koruma kurulları üyeleri Bakanın lüzum görmesi halinde kurumlarınca de-
ğiştirilebilir.

Üyelikleri sona eren, ölen, istifa eden, hastalık ve görev gereği hariç, bir yıl içinde Koruma Yüksek Kuru-
lunun iki, koruma kurulunun dört toplantısına katılmayan veya bir yıldan fazla süre ile yurt dışına giden tem-
silci üyelerin yerine yeni üye seçilir.

Kurul üyelerine Maliye ve Gümrük Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça tespit edilecek miktarda hu-
zur hakkı ödenir.»

MADDE 14. — 2863 sayılı Kanununun 57 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Koruma Kurullarının Görev, Yetki ve Çalışma Şekli

Madde 57. — Koruma kurulları, Koruma Yüksek Kurulunun ilke kararları çerçevesinde olmak kaydıyla
aşağıdaki işleri yapmakla görevli ve yetkilidir.

a) Bakanlıkça tespit edilen veya ettirilen korunması gerekli kültür ve tabiat varlıklarının tescilini yap-
mak,

b) Korunması gerekli kültür varlıklarının gruplandırılmasını yapmak,

c) Sit alanlarının tescilinden itibaren bir ay içinde geçiş dönemi yapı şartlarını belirlemek,

d) Koruma amaçlı imar planları ile bunların revizyonlarını inceleyip onamak,

e) Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının koruma alanlarının tespitini yapmak,

f) Korunması gerekli taşınmaz kültür varlıklarından özelliklerini kaybetmiş olanlarının tescil kaydını
kaldırmak,

g) Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ve koruma alanları ile ilgili uygulamaya yönelik
kararlar almaktır.

Kamu kurum ve kuruluşları (belediyeler dahil) ile gerçek ve tüzelkişiler, koruma kurullarının kararlarına
uymak zorundadırlar.

Koruma kurullarının, başkan ve başkan yardımcıları üyeler arasından kurulca seçilir. Başkanın yokluğun-
da kurula başkan yardımcısı başkanlık eder.

Koruma kurullarının çalışma usul ve esasları ile diğer hususlar bir yönetmelikle belirlenir.»

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 13. — 2863 sayılı Kanununun 55 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«*Koruma Yüksek Kurulu ve Koruma Kurulu Üyeliklerinin Sona Ermesi, Süresi ve Huzur Hakkı*

Madde 55. — Koruma Yüksek Kurulu ve koruma kurullarındaki tabii üyelerin üyelikleri, kurumlarındaki görevleri süresince devam eder. Koruma kurullarının Yükseköğretim Kurumu tarafından seçilen üyelerinin üyelikleri 5 yıl sürelidir. Bu üyeler iki dönem aşmamak şartıyla yeniden seçilebilirler.

Koruma Yüksek Kurulu ve koruma kurulları üyeleri Bakanın lüzum görmesi halinde kurumlarınca değiştirilebilir.

Üyelikleri sona eren, ölen, istifa eden, hastalık ve görev gereği hariç, bir yıl içinde Koruma Yüksek Kurulunun iki, Koruma Kurulunun dört toplantısına katılmayan veya bir yıldan fazla süre ile yurt dışına giden temsilci üyelerin yerine yeni üye seçilir.

Kurul üyelerine Maliye ve Gümrük Bakanlığının uygun görüşü alınarak Bakanlıkça tespit edilecek miktarda huzur hakkı ödenir.»

MADDE 14. — 2863 sayılı Kanununun 57 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«*Koruma Kurullarının Görev, Yetki ve Çalışma Şekli*

Madde 57. — Koruma kurulları, Koruma Yüksek Kurulunun ilke kararları çerçevesinde olmak kaydıyla aşağıdaki işleri yapmakla görevli ve yetkilidir.

a) Bakanlıkça tespit edilen veya ettirilen korunması gerekli kültür ve tabiat varlıklarının tescilini yapmak,

b) Korunması gerekli kültür varlıklarının gruplandırılmasını yapmak,

c) Sit alanlarının tescilinden itibaren bir ay içinde geçiş dönemi yapı şartlarını belirlemek,

d) Koruma amaçlı imar planları ile bunların her türlü değişikliklerini inceleyip onamak,

e) Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının koruma alanlarının tespitini yapmak,

f) Korunması gerekli taşınmaz kültür varlıklarından özelliklerini kaybetmiş olanlarının tescil kaydını kaldırmak,

g) Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ve koruma alanları ile ilgili uygulamaya yönelik kararlar almak.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 13. — Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu metninin 13 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu metninin 14 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 15. — 2863 sayılı Kanununun 58 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Koruma Kurullarının Oluşumu

Madde 58. — Koruma kurulları aşağıda belirtilen üyelerden oluşur;

- a) Arkeoloji, sanat tarihi, müzecilik, mimari ve şehir planlılığı konularında uzmanlaşmış Bakanlık elemanlarından seçilecek üç temsilci,
 - b) Yüksek Öğretim Kurulunca, kurumlarının arkeoloji, sanat tarihi, mimarlık, şehircilik bilim dallarından aynı daldan olmamak üzere iki öğretim üyesi,
 - c) Görüşülecek konu, belediye sınırları içinde ise belediyece, dışında ise ilgili valilikçe seçilecek bir teknik temsilci,
 - d) Görüşülecek konu, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ile ilgili ise Bayındırlık ve İskân Müdürlüğünden iki teknik temsilci,
 - e) Görüşülecek konu, Vakıflar Genel Müdürlüğü ile ilgili ise Vakıflar Bölge Müdürü veya teknik temsilcisi,
 - f) Görüşülecek konu, Orman Genel Müdürlüğü ile ilgili ise konuyla ilgili teknik temsilci,
- Ayrıca kurula oy hakkı olmamak kaydıyla danışman uzman çağrılabilir».

MADDE 16. — 2863 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

«EK MADDE — Bu Kanununun 6, 8, 20, 65 inci maddelerinde geçen «Yüksek Kurul, bölge kurulları», «koruma kurulları»; 54, 62 nci maddeden geçen «Yüksek Kurul», «Koruma Yüksek Kurulu»; «Bölge Kurulu», «koruma kurulları»; 54 üncü maddede geçen «Yüksek Kurul», «Koruma Yüksek Kurulu» olarak değiştirilmiştir».

MADDE 17. — 2863 sayılı Kanununun Geçici 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Geçici Madde 3. — Bu Kanunla kurulması öngörülen kurullar teşkil edilinceye kadar, mevcut kurullar, görevine devam ederler.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren altı ay içerisinde çıkarılacak yönetmelikler düzenleninceye kadar mevcut yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır».

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Kamu kurum ve kuruluşları (belediyeler dahil) ile gerçek ve tüzelkişiler, koruma kurullarının kararlarına uymak zorundadırlar.

Koruma kurullarının, başkan ve başkan yardımcıları üyeler arasından kurulca seçilir. Başkanın yokluğunda kurula başkan yardımcısı başkanlık eder.

Koruma kurullarının çalışma usul ve esasları ile diğer hususlar bir yönetmelikle belirlenir.»

MADDE 15. — 2863 sayılı Kanununun 58 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Koruma Kurullarının Oluşumu

Madde 58. — Koruma kurulları aşağıda belirtilen üyelerden oluşur;

a) Arkeoloji, sanat tarihi, müzecilik, mimari ve şehir plancılığı konularında uzmanlaşmış Bakanlık elemanlarından seçilecek üç temsilci,

b) Yüksek Öğretim Kurulunca, kurumlarının arkeoloji, sanat tarihi, mimarlık, şehircilik bilim dallarından aynı daldan olmamak üzere iki öğretim üyesi,

c) Görüşülecek konu, belediye sınırları içinde ise ilgili belediye başkanı veya teknik temsilcisi, dışında ise ilgili valilikçe seçilecek teknik temsilci,

d) Görüşülecek konu, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ile ilgili ise Bayındırlık ve İskân Müdürlüğünden iki teknik temsilci,

e) Görüşülecek konu, Vakıflar Genel Müdürlüğü ile ilgili ise Vakıflar Bölge Müdürü veya teknik temsilcisi,

f) Görüşülecek konu, Orman Genel Müdürlüğü ile ilgili ise konuyla ilgili teknik temsilci,

Ayrıca kurula oy hakkı olmamak kaydıyla danışman uzman çağırılabilir.»

MADDE 16. — Tasarımın 16 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17. — 2863 sayılı Kanununun geçici 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Geçici Madde 3. — Bu Kanunla kurulması öngörülen kurullar teşkil edilinceye kadar, mevcut kurullar, görevine devam ederler.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 15. -- Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu metninin 15 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu metninin 16 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17. — Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu metninin 17 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 18. — 2863 sayılı Kanununun 22, 31, 52, 56, 59, 60, 61 ve Geçici 4 üncü maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 19. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 20. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan
T. Özal

14 . 5 . 1987

Devlet Bak. - Başbakan Yrd. <i>İ. K. Erdem</i>	Devlet Bakanı <i>K. Oksay</i>	Devlet Bakanı <i>H. C. Güzel</i>
Devlet Bakanı <i>M. V. Dinçerler</i>	Devlet Bakanı <i>A. Tenekeci</i>	Devlet Bakanı <i>M. T. Titiz</i>
Devlet Bakanı V. <i>A. Tenekeci</i>	Devlet Bakanı <i>A. Bozer</i>	Adalet Bakanı <i>M. O. Sungurlu</i>
Millî Savunma Bakanı <i>Z. Yavuztürk</i>	İçişleri Bakanı <i>Y. Akbulut</i>	Dışişleri Bakanı <i>V. Halefoğlu</i>
Maliye ve Gümrük Bakanı <i>A. K. Alptemoçin</i>	Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı <i>M. Emiroğlu</i>	Bayındırlık ve İskân Bakanı <i>İ. S. Giray</i>
Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı <i>M. Kalemli</i>	Ulaştırma Bakanı <i>V. Atasoy</i>	Tarım Orman ve Köyişleri Bakanı <i>H. H. Doğan</i>
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı <i>M. M. Taşçıoğlu</i>	Sanayi ve Ticaret Bakanı <i>H. C. Aral</i>	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı <i>S. N. Türel</i>
	Kültür ve Turizm Bakanı <i>A. M. Yılmaz</i>	

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren dört ay içerisinde çıkarılacak yönetmelikler düzenleninceye kadar mevcut yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır.»

MADDE 18. — Tasarının 18 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 19. — Tasarının 19 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 20. — Tasarının 20 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 18. — Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu metninin 18 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Koruma Yüksek Kurulu ve Koruma Kurullarının teşkilatlanması maksadıyla iki ay içinde 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararname eki cetvellerin ilgili bölümlerine ilave edilmek kaydıyla Bakanlar Kurulunca kadro iptal ve ihdas edilir.

MADDE 19. — Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu metninin 19 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 20. — Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu metninin 20 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.